

METODICKÝ POKYN

pro výkon funkce čárového rozhodčího – pravidlo 27

Tento metodický pokyn upravuje a doplňuje ustanovení pravidla č. 27 čároví rozhodčí a je vydávaný za účelem sjednocení signalizace a zkvalitnění rozhodování.

Tento metodický pokyn je závazný pro všechny rozhodčí, kteří budou vykonávat funkci čárového rozhodčího při utkáních volejbalu na území ČR.

I. Činnost před utkáním

- Dostavit se k utkání nejpozději 45 minut před stanoveným začátkem utkání.
- Dva (*čtyři*) čároví rozhodčí se shromáždí minimálně 30 minut před začátkem utkání u stolku zapisovatele a čekají na příchod prvního a druhého rozhodčího.
- Pokud nerozhodne první rozhodčí, tak:
 - při **dvou** čárových rozhodčích se dohodnou, na které straně hřiště budou funkci vykonávat,
 - při **čtyřech** čárových rozhodčích se dohodnou, na které straně hřiště budou funkci vykonávat a rozdělí si čáry na hřišti (*zkušenější rozhodčí postranní čáry - náročnější, ostatní rozhodčí koncové čáry*).
- Vyslechnout pozorně případné další pokyny, požadavky prvního a druhého rozhodčího a v průběhu utkání se přesně jimi řídit.
- Vyzvednout si od pořadatele utkání praporečky.
- Zúčastnit se nástupu družstev podle hracího protokolu.
- Zaujmout základní polohu podle bodu II. písm. a).

II. Činnost v průběhu utkání

a) Základní poloha, kontrola čar a přemíst'ování

Jsou-li:

- **dva** čároví rozhodčí (viz obr. 1), tak
 - stojí ve volné zóně v rozích hřiště nejbliže pravé ruky každého rozhodčího, ve vzdálenosti 1 až 2 metry úhlopříčně od rohu,
 - každý z nich kontroluje jak postranní čáru tak koncovou na své straně hřiště,
 - přemísťují se podle předpokládaného letu míče po oblouku vzdáleném od rohu hřiště 1 až 2 metry v myšleném prodloužení postranní a koncové čáry, aby viděli nezkresleně dopady míče,
- **čtyři** čároví rozhodčí (viz obr. 10), tak
 - stojí ve volné zóně ve vzdálenosti 1 až 3 metry od každého rohu hřiště v myšleném prodloužení čáry, kterou kontrolují.

ČESKÝ VOLEJBALOVÝ SVAZ

160 17 Praha 6 – Břevnov, Bělohorská 19
Komise rozhodčích

b) Základní postoj

- Stát vzpřímeně uvolněně (ne strnule, toporně), mírně rozkročen s jednou nohou nepatrně vpředu.
- Praporek držet podél těla směrem k zemi, skloněn spíše dozadu za tělo.
- Zásadně nedržet praporek vodorovně před tělem, či jinak!

c) Hlavní zásady

- Maximálně se soustředit na utkání a na své odpovědnosti dané pravidly volejbalu - netekat po hledišti, nekomunikovat s hráči ani diváky, nepodávat míče, apod.
- Být viditelně ve střehu, tzn. vyklánět se tak, aby viděl předpokládaný let a dopad míče.
- Nesignalizovat „dvojdoteky“, „chycení“ a ostatní chyby, které jsou výhradně v kompetenci prvního nebo druhého rozhodčího.
- Nestarat se o utírání podlahy, správnosti podávání míčů podavači, apod. (je možné po vzájemné oční komunikaci s prvním rozhodčím být nápomocen při koordinaci podavačů během hry, není-li v souladu s požadavky).
- Nevynucovat si na prvním rozhodčím, aby akceptoval signalizaci.
- Nedávat najevo nespokojenost s případným jiným (opačným) rozhodnutím prvního rozhodčího.
- Nemá-li první rozhodčí zvláštní požadavky, což většinou zdůraznil před utkáním, signalizovat jenom to, co je v odpovědnostech čárového rozhodčího - nevymýšlet jinou signalizaci, než která je v pravidlech volejbalu.
- Před zahájením každého setu navázat oční kontakt s prvním rozhodčím a mírným pokynem hlavy mu dát na vědomí, že je připraven.
- Signalizovat dopady míčů v hřišti pouze v prostoru pomyslně rozděleném úhlopříčkou na své straně hřiště (viz obr. 1).
- Ustoupit před letícím míčem, který by jej měl zasáhnout, ale snažit se neztratit kontrolu nad jeho dopadem.
- Ustoupit, snažit se nebránit hráči k zahrání míče.
- *Při čtyřech čárových rozhodčích:*
 - *nerozhodovat dopad míčů, které patří do kompetence kolegovi na postranní, či koncové čáře,*
 - *při dopadu míčů v blízkosti spojnice postranní a koncové čáry (v rohu hřiště), před rozhodnutím čároví rozhodčí navážou oční kontakt a čárový rozhodčí, který je blíže dopadu míče signalizuje první a ten, který je dále opakuje stejnou signalizaci.*
 - *V případech, kdy mohou signalizovat oba čároví rozhodčí chybu, je důležité, aby signalizovali stejně.*

d) Způsob signalizace

- Signalizovat v okamžiku doteku, dopadu či chyby co nejrychleji, nekompromisně bez zaváhání a s viditelnou jistotou, aby nevzbudil pochybnosti o chybě u hráčů ani u prvního rozhodčího, který rozhodne s konečnou platností.

ČESKÝ VOLEJBALOVÝ SVAZ

160 17 Praha 6 – Břevnov, Bělohorská 19

Komise rozhodčích

- Signalizaci podržet asi 2 - 3 sekundy, pak paži s praporkem stáhnout do základní polohy.
- Signalizace se musí zopakovat jen tehdy, požádá-li o to první rozhodčí.
- Míč „v hřišti“ signalizovat v blízkosti jeho čáry v mírném předklonu, paže s praporkem směrem dolů v úhlu maximálně 45° od svislé osy těla (viz obr. 2).
- Míč „mimo“ signalizovat zvednutím natažené paže s praporkem do svislé polohy (viz obr. 3).
- „Dotek anténky míčem“ (viz obr. 4), „dotek anténky kterýmkoliv hráčem“ (viz obr. 4), „dotek, který překáží ve hře“ (viz obr. 4) „podání letící přes síť mimo prostor přeletu“ (viz obr. 5), a „míč, který přeletí síť do soupeřova pole mimo prostor přeletu“ (viz obr. 5) signalizovat zvednutím natažené paže s praporkem do svislé polohy a máváním do stran, výšečí 30 ° – 45 ° (nekroužit ani netřepat praporkem) a druhou rukou, ukazováčkem, ukázat na anténku.
 - *při čtyřech čárových rozhodčích tuto signalizaci provádí pouze rozhodčí, kteří kontrolují postranní čáry.*
- „Chybu nohou podávajícího hráče“ (viz obr. 6) signalizovat zvednutím natažené paže s praporkem do svislé polohy a máváním do stran, výšečí 30 ° – 45 ° (nekroužit ani netřepat praporkem) a druhou rukou, ukazováčkem, ukázat na koncovou čáru.
 - *při čtyřech čárových rozhodčích tuto signalizaci provádí pouze rozhodčí, kteří kontrolují koncové čáry.*
- „Kteréhokoliv hráče (vyjma podávajícího) stojícího mimo své pole v okamžiku úderu do míče při podání“ (viz obr. 7) signalizovat zvednutím natažené paže s praporkem do svislé polohy a máváním do stran, výšečí 30 ° – 45 ° (nekroužit ani netřepat praporkem) a druhou rukou, ukazováčkem, ukázat na koncovou respektive postranní čáru.
- „Doteky přijímajícího družstva s míčem letícím „mimo“, tzv. „tečovaný míč“ (viz obr. 8) signalizovat zvednutím praporku ve svislé poloze před sebou a dotknout se jeho vrcholu dlaní volné ruky ve vodorovné poloze ve výši ramen.
- Nemůže-li čárový rozhodčí rozhodnout, např.: neviděl pro zakrytý výhled dopad míče, signalizovat „rozhodnutí nemožné“ (viz obr. 9) tím, že zvedne a zkříží obě paže a ruce před hrudníkem.

e) Zvláštní signalizace

- Zůstat „ledově“ klidný a nereagovat na případné invektivy ze strany hráčů, trenérů, funkcionářů na svá rozhodnutí, které první rozhodčí vidí. Avšak nedívá-li se první rozhodčí, tak signalizovat zvednutím natažené paže s praporkem do svislé polohy a máváním do stran, výšečí 30 ° – 45 ° (nekroužit ani netřepat praporkem) a druhou rukou, ukazováčkem, ukázat na toho, kdo se nevhodně chová.
- Chce-li čárový rozhodčí upozornit na něco zcela mimořádného, co nemůže první ani druhý rozhodčí vidět, tak signalizovat zvednutím natažené paže s praporkem do svislé polohy a druhou rukou, ukazováčkem, ukázat na tuto mimořádnost (např.: dotek míče s nataženým lankem u stropu, od podavače letící míč do hřiště, apod.).

ČESKÝ VOLEJBALOVÝ SVAZ

160 17 Praha 6 – Břevnov, Bělohorská 19
Komise rozhodčích

f) Desatero pro čárové rozhodčí

1. Je-li míč na opačné straně hřiště než stojí, zvyšuje pozornost vykláněním a neustálým sledováním, předvídáním dráhy letu míče.
2. Je-li míč na stejné straně hřiště, může mírně pozornost uvolnit, ale musí neustále sledovat dráhu letu míče.
3. Předpokládat dopady míčů a tam nasměrovat svoji největší pozornost.
4. Viditelně se soustředit na míč a jeho dopady, nenechávat se zaujmout vlastní hrou.
5. Při podání pozorovat nohy podávajícího na své straně hřiště (zvláště, bude-li provádět podání ve výskoku, tak zvýšit pozornost) a signalizovat „chybu nohou podávajícího hráče“ při doteku nohy s hřištěm (včetně koncové čáry) nebo při doteku povrchu hrací plochy mimo zónu podání (přešlápnutí prodloužené postranní čáry).
6. Při podání na opačné straně hřiště se soustředit na svoje(i) čáry(u) a míč, zvláště pak při podání ve výskoku.
7. Při signalizaci se vždy dívat do očí prvního rozhodčího.
8. Používat jen oficiální znamení praporkem, dle pravidel volejbalu.
9. Případné, konkrétní místo dopadu míče nebo dotek konkrétního hráče s míčem letícím „mimo“, tzv. „tečujícího hráče“, signalizovat pouze na přímou žádost prvního rozhodčího.
10. Při mezinárodním utkání jdou čároví rozhodčí v průběhu oddechových časů a přestávek mezi sety na střed koncové čáry před reklamní plochu. U ostatních utkání, dle domluvy s prvním rozhodčím.

g) Kontrola postranní čáry

- Míč „v hřišti“, kdykoliv dopadne v blízkosti jeho postranní čáry.
- Míč „mimo“, kdykoliv dopadne v blízkosti jeho postranní čáry.
Pozor na míč, který přeletěl svislou rovinu sítě do soupeřovy volné zóny zcela nebo částečně vnějším prostorem přeletu a možnost jeho vrácení spoluhráčem. Signalizovat až v okamžiku, kdy chyba nastala.
- Míč, který „přeletí síť do soupeřova pole mimo prostor přeletu“ na jeho straně hřiště.
- Míč, který se „dotkne anténky“ na jeho straně hřiště.
- Podání letící přes síť „mimo prostor přeletu“ na jeho straně hřiště.
- Jakýkoliv dotek anténky kterýmkoliv hráčem v průběhu akce hraní míčem na jeho straně hřiště.
- Dotek hráče, který „překáží ve hře“, tj. hráč provede akci, která brání dovolenému pokusu soupeře hrát míč na jeho straně hřiště.
- Dotek hráče přijímajícího družstva s míčem letícím „mimo“, tzv. „tečovaný míč“, směřující přes obě postranní a koncovou čáru.
- Kteréhokoliv hráče (vyjma podávajícího) stojícího mimo své pole v okamžiku úderu do míče při podání“, přes jeho postranní čáru.
- Chyba nohou podávajícího hráče při doteku povrchu hrací plochy mimo zónu

ČESKÝ VOLEJBALOVÝ SVAZ

160 17 Praha 6 – Břevnov, Bělohorská 19
Komise rozhodčích

podání (přešlápnutí prodloužené postranní čáry).

- Dotek míče předmětu vně hřiště, stropu nebo osoby, která je mimo hru na své polovině hřiště.

h) Kontrola koncové čáry

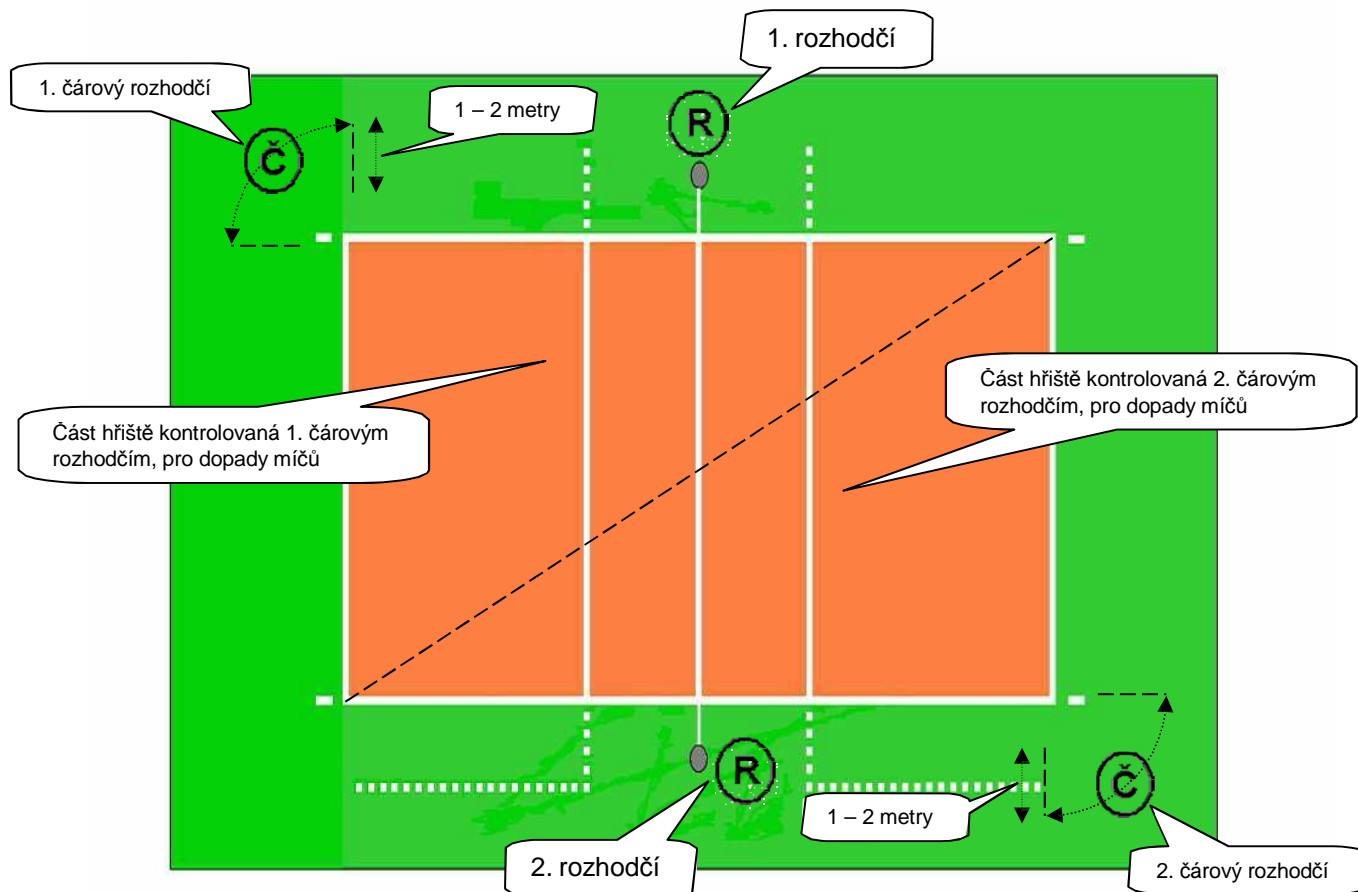
- Míč „v hřišti“, kdykoliv dopadne v blízkosti jeho koncové čáry.
- Míč „mimo“, kdykoliv dopadne v blízkosti jeho koncové čáry.
- Dotek hráče přijímajícího družstva s míčem letícím „mimo“, tzv. „tečovaný míč“, směřující přes obě postranní a koncovou čáru.
- Chyba nohou podávajícího hráče při doteku nohy s hřištěm (včetně koncové čáry).
- Kteréhokoliv hráče (vyjma podávajícího) stojícího mimo své pole v okamžiku úderu do míče při podání“, přes jeho koncovou čáru.
- Dotek míče předmětu vně hřiště, stropu nebo osoby, která je mimo hru na své polovině hřiště.

III. Činnost po utkání

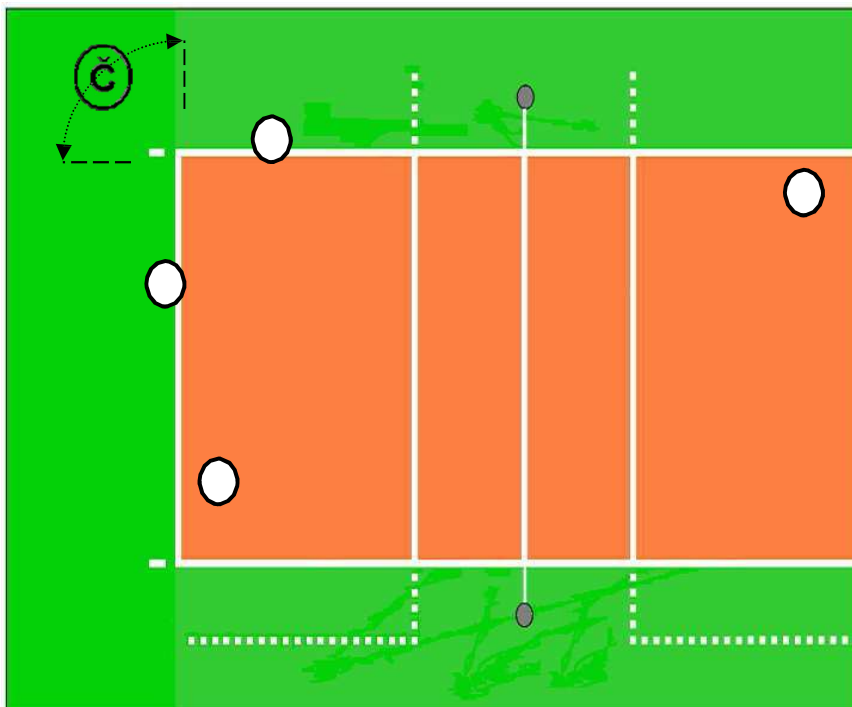
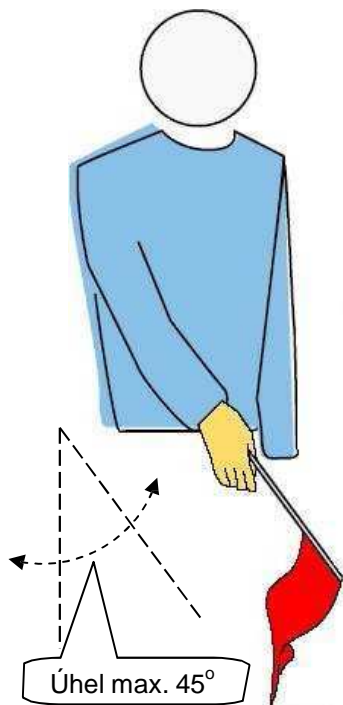
- Přesunout se ke sloupku prvního rozhodčího a navzájem si s ostatními rozhodčími, podáním ruky poděkovat.
- Následně zaujmout postavení na své straně vedle prvního nebo druhého rozhodčího čelem ke stolku zapisovatele. Po poděkování kapitány obou družstev se přesunout ke stolku zapisovatele.

IV. Schémata

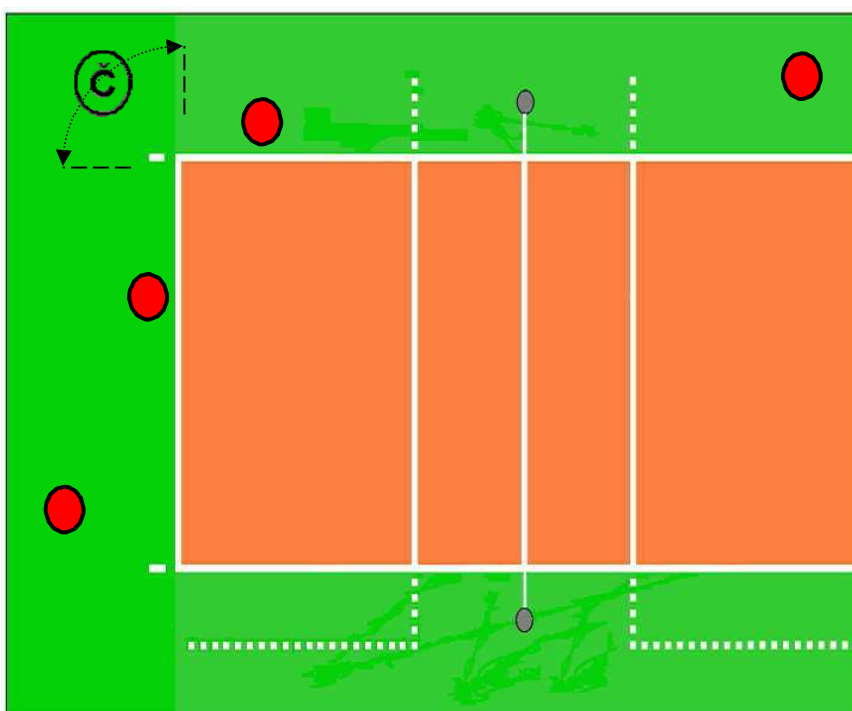
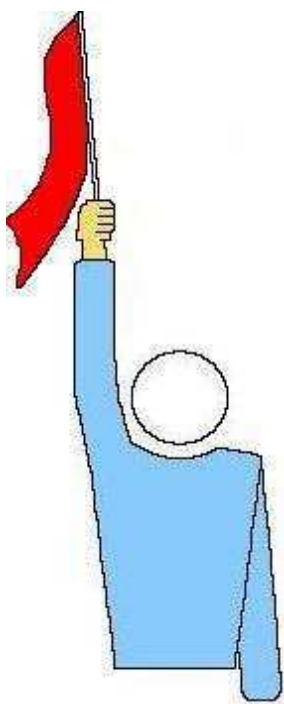
Obr. 1 Základní poloha pro „dva“ čárové rozhodčí

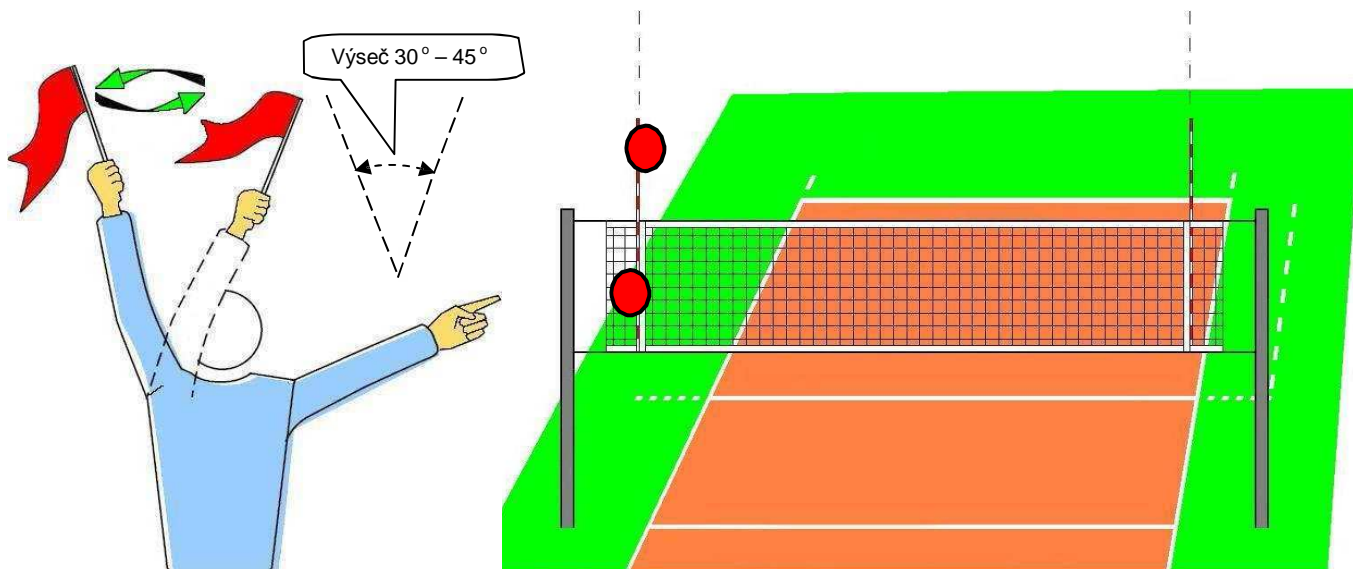
Obr. 2 Signalizace míč „v hřišti“

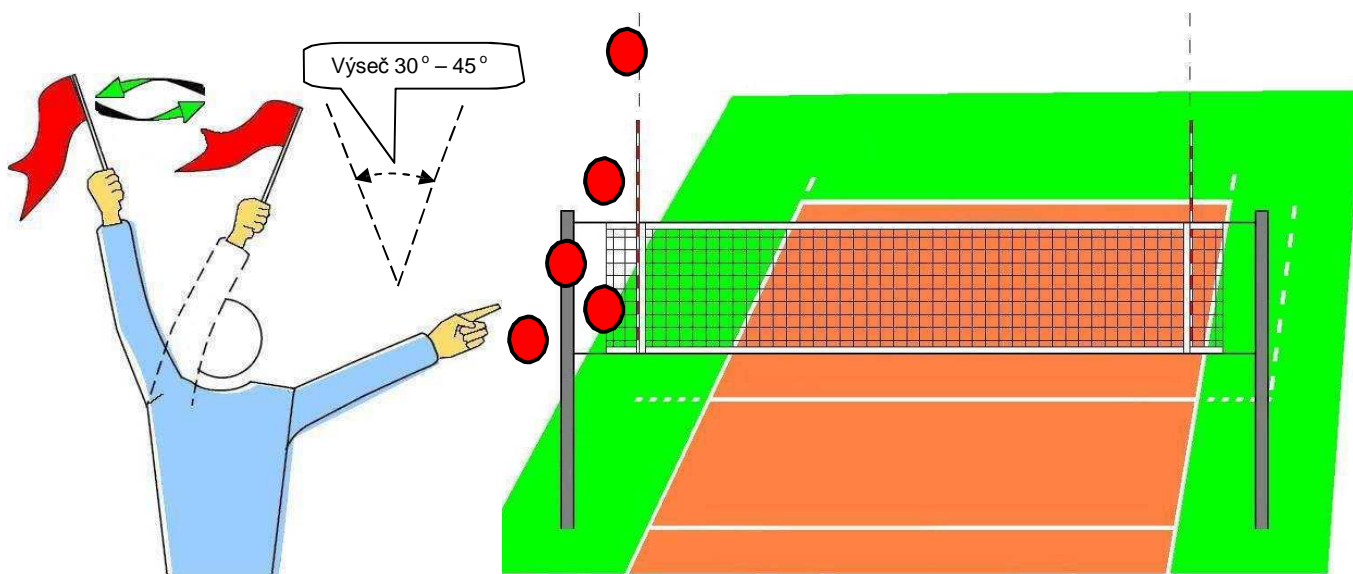
Obr. 3 Signalizace míč „mimo“

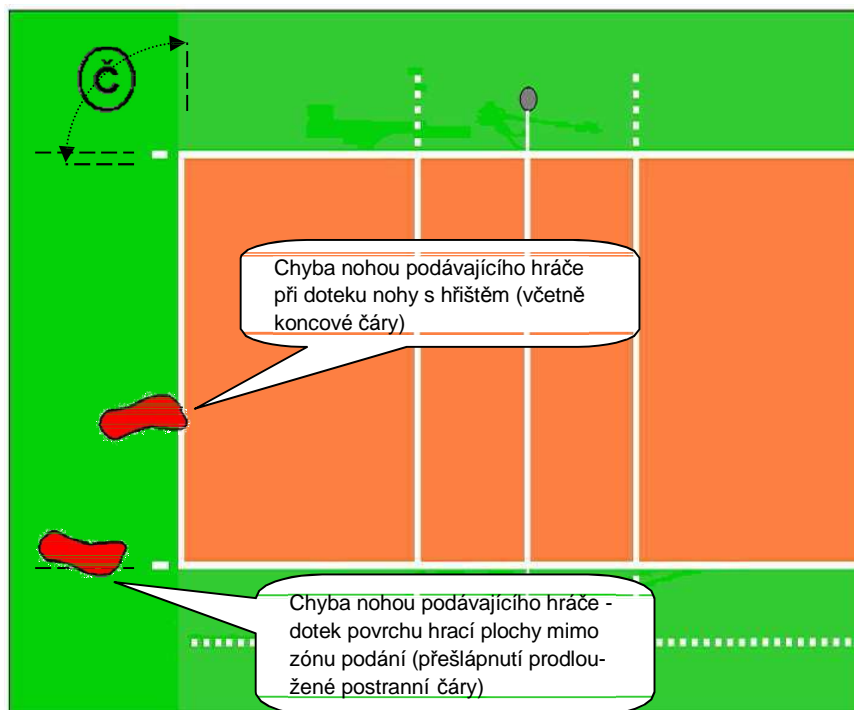
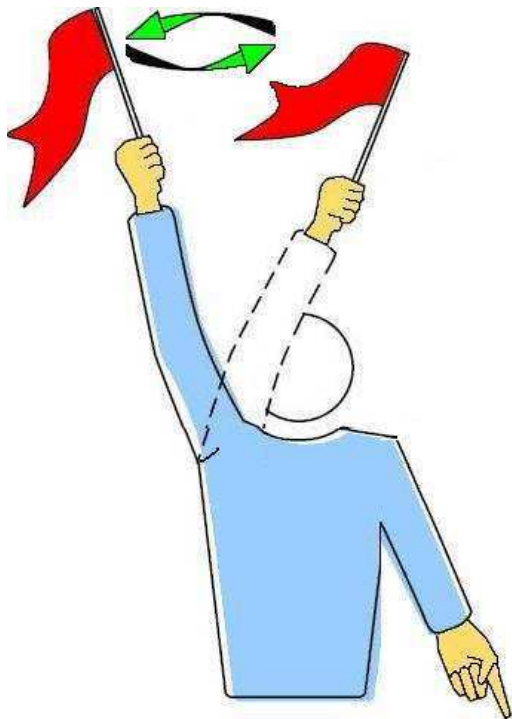
Obr. 4 Signalizace „dotek antény míčem“, „dotek antény kterýmkoliv hráčem na jeho straně hřiště“ a „dotek, který překáží ve hře“

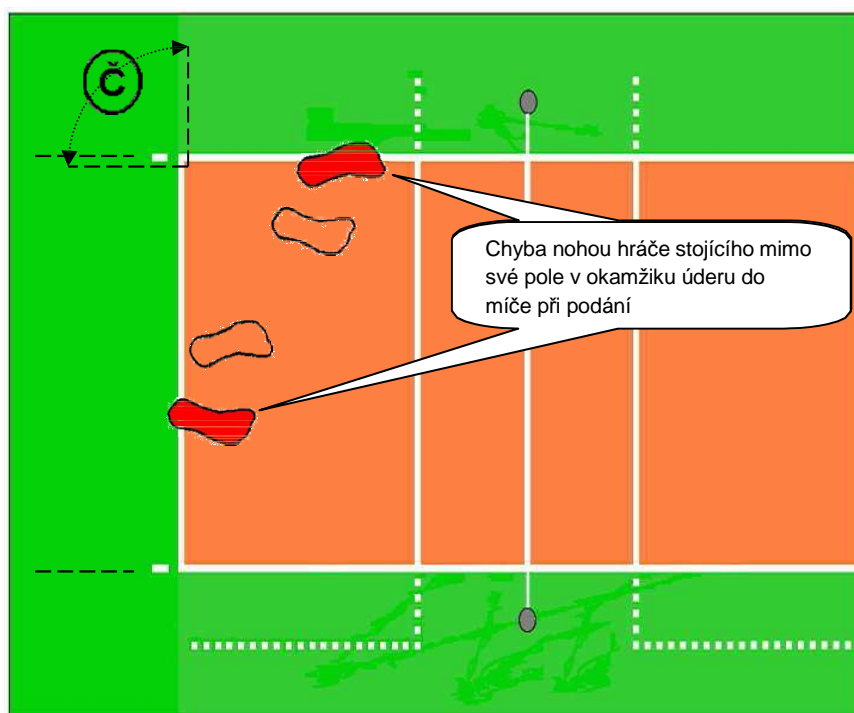
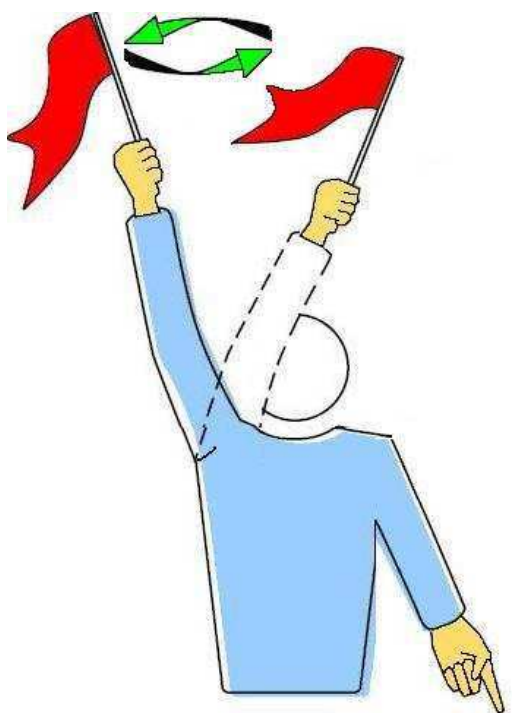
Obr. 5 Signalizace „podání letící přes síť mimo prostor přeletu“ a „míč, který přeletí síť do soupeřova pole mimo prostor přeletu“

Obr. 6 Signalizace „chyby nohou podávajícího hráče“

Obr. 7 Signalizace „kteréhokoliv hráče (vyjma podávajícího) stojícího mimo své pole v okamžiku úderu do míče při podání“

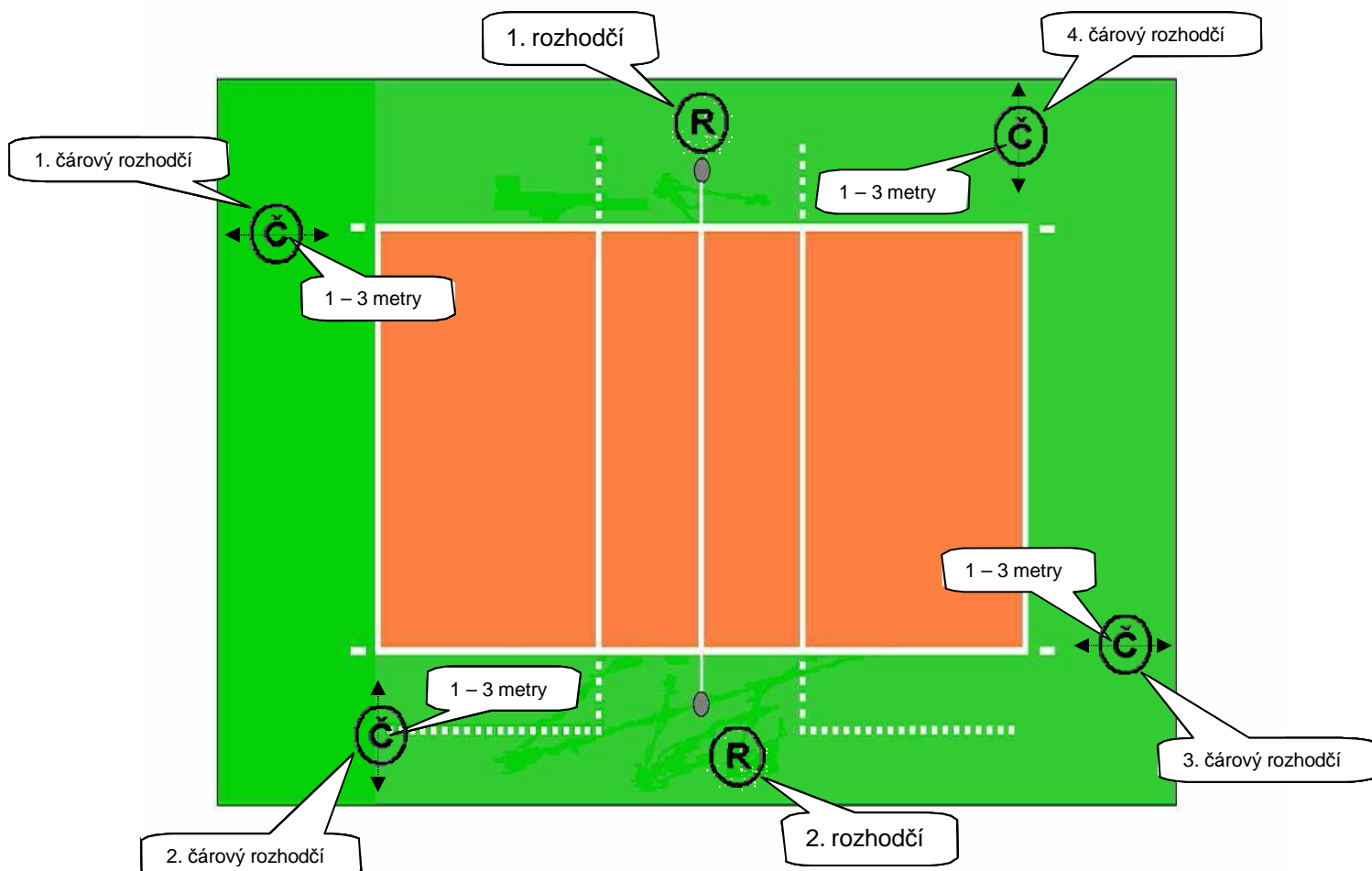
Obr. 8 Signalizace „Dotek hráče přijímajícího družstva s míčem letícím „mimo“, tzv. „tečovaný míč“

Obr. 9 Signalizace „rozhodnutí nemožné“

Obr. 10 Základní poloha pro „čtyři“ čárové rozhodčí

Tento „Metodický pokyn“ je aktualizací předchozího pokynu ze dne 22. 1. 2010, který tímto pozbývá svou platnost. Tento „Metodický pokyn“ byl projednán a schválen na zasedání KR ČVS dne 12. 11. 2017 a tímto dnem nabývá platnosti a účinnosti.

Aktualizovali: Jakub Gall, René Činátl z podkladů p. Ladislava Prokeše a p. Vladimíra Tabary

V Praze dne 12. Listopadu 2017.

Český
volejbalový svaz
KR 02

Pavel Zeman
předseda KR ČVS

René Činátl
sekretář KR ČVS